

การบูรณาการโครงการ

“ไปสอนน้องแยกขยะกันเถอะหมู่เฮา”

บทที่ 11 : มารยาททางสังคม

มารยาททางสังคม

คนเราล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลาทั้งในชีวิตการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว จึงต้องตั้งกติกากในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม กติกากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีหลายลักษณะ มารยาทจัดเป็นกติกากอย่างหนึ่งของสังคม เป็นแบบแผนในการปฏิบัติหรือละเว้นอาจแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม แต่ในหลักการ คือ ต้องถูกกาลเทศะพอเหมาะ พอควรและไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

ความหมายของมารยาท (Etiquette)

มารยาท หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจา ใจ ที่ถูกต้องงดงาม เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกของสังคมนั้นยอมรับและถือปฏิบัติ

ความสำคัญของมารยาท

คนไทยได้รับการยกย่องจากต่างชาติมานานว่าเป็นผู้มีมารยาทอ่อนโยน นุ่มนวล น่ารัก บางคนในสมัยนี้คิดว่ามารยาทนั้นล้าสมัย แต่จะเห็นว่าผู้ที่มีมารยาทที่ดีนั้นก็คือ ผู้ที่ปรับปรุงตนให้เหมาะกับเวลาและสถานที่หรือกาลเทศะ ฉะนั้นผู้ที่มีมารยาทจึงเป็นผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ มีมารยาทงดงามย่อมได้รับการยอมรับและเป็นที่รัก มารยาทจึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ภาพบรรยากาศการสอนแยกขยะ

ความสำคัญของมารยาท

ทางกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ ได้ประสานงานและติดต่อกับฝ่ายธุรการของโรงเรียน ตลอดจนถึงผู้อำนวยการให้รับทราบและอนุมัติกิจกรรมที่ทางกลุ่มเราได้เสนอทำกิจกรรมนันทนาการให้กับทางโรงเรียน โดยการติดต่อและยื่นคำร้องให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอทำกิจกรรม ถือว่าเป็นมารยาทพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน อาทิ การไหว้ การแนะนำตัว และได้ใช้มารยาทเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการประชุมหรือสอบถามความคิดเห็นในการทำกิจกรรมระหว่างเพื่อนสมาชิก

มารยาทในชีวิตประจำวัน

มารยาทในการแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อบุคคล ส่งผลให้เป็นผู้มีกิริยางดงามเป็นที่รักของผู้ใหญ่ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน และมีจิตใจที่ยกย่องบุคคลที่ตนแสดงความเคารพ จึงจะเรียกว่าเป็นการแสดงความเคารพอย่างแท้จริง มารยาทในการแสดงความเคารพเป็นสิ่งสำคัญ ต่อบุคคลที่มีวัยวุฒิซึ่งถือ เป็นผู้ที่เราเจริญด้วยวัยหรือผู้อาวุโส ถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์มาก่อน ผู้มีคุณวุฒิ คือ ผู้ที่เราเจริญด้วยความรู้ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการด้านต่าง ๆ ผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง และผู้ที่มีชาติวุฒิเป็นผู้ที่เราเจริญด้วยชาติ เป็นผู้ที่เกิดมาในสกุลที่ได้ทำประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ สมควรที่บุคคลในสังคมจึงยกย่องเชิดชู

การไหว้

การไหว้ เป็นการแสดงความเคารพที่สำคัญ วัฒนธรรมการไหว้ของชาวไทย เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วโลก แม้ว่า การแสดงความเคารพด้วยการไหว้จะมีใช้กันอยู่ในหลายชนชาติ แต่คนไทยได้เผยแพร่วัฒนธรรมการไหว้ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเลยทีเดียว เพราะการไหว้ของคนไทย มีความงดงามอ่อนช้อย บ่งบอกถึงความละเมียดละไมในจิตใจ ของคนไทยได้เป็นอย่างดี โดย การไหว้มีทั้งหมด 3 ระดับได้แก่

ระดับที่ 1 การไหว้พระ

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณ

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่ว ๆ ไป

ระดับที่ 1 การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมทั้งปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ โดยประนมมือแล้ว ยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้หัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วแนบส่วนบนของหน้าผาก

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้อาวุโส ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถือ โดยประนมมือแล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วแนบระหว่างคิ้ว

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่ว ๆ ไป ที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโสสูงกว่าเล็กน้อย โดยประนมมือแล้ว ยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้หัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วแนบปลายจมูก

การรับไหว้ เมื่อมีผู้อาวุโสน้อยกว่าแสดงความเคารพด้วยการไหว้ ผู้อาวุโสมากกว่าต้องรับไหว้ การรับไหว้มี 2 ลักษณะ ได้แก่

- ▶ ผู้รับไหว้มีอาวุโสมากกว่าผู้ไหว้มาก เช่น เป็นพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ครูอาจารย์ รับไหว้ด้วยการ ทักทาย ยิ้มแย้ม แจ่มใส
- ▶ ผู้รับไหว้มีอาวุโสมากกว่าผู้ไหว้ไม่มากนัก ให้รับไหว้ด้วยการประนมมือระดับอก ปลายนิ้วชี้อยู่ ระดับปลายคาง ก้มหน้าเล็กน้อย พร้อมกับทักทายปราศรัยตามสมควร

ตามมารยาทของคนไทยนั้นเมื่อผู้น้อยไปหาผู้ใหญ่ ขณะที่ไปถึงให้แสดงความเคารพ ด้วยการไหว้ 1 ครั้ง เมื่อจะลากลับต้องไหว้อีก 1 ครั้ง

การแสดงความเคารพด้วยการไหว้

ทางกลุ่มของกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ ได้เข้าไปติดต่อทางฝ่ายธุรการ ผู้อำนวยการ ผู้ที่เป็นฝ่ายประสานงาน ได้ทำความเคารพโดยการไหว้ ยึดถือการไหว้ระดับที่ 2 ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณและผู้ที่มีอาวุโสมาก และรับไหว้ เมื่อได้เข้าไปทำกิจกรรมให้ความรู้กับทางน้อง ๆ ที่โรงเรียน สมาชิกได้มีการแนะนำตัวกับทางเด็ก ๆ เมื่อเด็ก ๆ แสดงความเคารพด้วยการไหว้ สมาชิกรับไหว้น้อง ๆ ในลักษณะที่ 2 คือรับไหว้บุคคลที่อายุน้อยกว่าไม่มากนัก

มารยาทในการแนะนำ

สังคมปัจจุบันการแนะนำบุคคลให้รู้จักกันและการแนะนำตนเองให้ผู้อื่นรู้จัก เป็นสิ่งจำเป็นและ สำคัญมาก โดยเฉพาะในการสมาคมนั้นการเข้าไปพูดคุยทักทายบุคคลที่เราไม่รู้จักคุ้นเคยมาก่อน ย่อมเป็นการไม่สมควร ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้ผู้แนะนำให้รู้จักกัน เพื่อเป็นการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และความเข้าใจกัน

ในการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ โดยก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมจะมีโอกาส ให้แนะนำตัว ทั้งสองฝ่ายมีความเต็มใจที่จะรู้จักกัน โดยที่น้องอยากรู้ชื่อพี่ ก็จะมีการถามระหว่างกัน และเมื่อรู้จักกับน้องแล้วจะเป็นประโยชน์โดยที่น้อง ๆ จะร่วมสนุกกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาสถานที่และเวลาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยกิจกรรมจัดที่ห้องประชุมของโรงเรียน เมื่อน้อง ๆ มาถึง ก็จะมีการแนะนำตัวของพี่

มารยาทในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์

สังคมออนไลน์เป็นสังคม
เสมือนจริง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาส
ให้ผู้คนเข้ามาแลกเปลี่ยน สื่อสาร และ
ทำกิจกรรมร่วมกัน ชุมชนใหญ่บ้างเล็ก
บ้างบนอินเทอร์เน็ตนั้นก็ไมต่างจาก
สังคมบนโลก แห่งความเป็นจริง ที่

จำเป็นต้องมีกฎกติกา เพื่อใช้เป็น
กลไกสำหรับการกำกับดูแลพฤติกรรม
และ การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก และ
เนื่องจากปัจจุบันสังคมออนไลน์ มี
บทบาทและส่งผลกระทบ ต่อชีวิต
ความเป็นอยู่ ของมนุษย์ในหลาย ๆ
ด้าน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการ
ดำเนินชีวิตอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็น
การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เป็นแหล่ง

ในการแสดงความคิดเห็น ผลงาน ฯลฯ
แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดประเด็น
ปัญหาขึ้นใน สังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง
ความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัย
เสรีภาพของการพูด อ่าน เขียน ความ
ทางกลุ่มกิจกรรมสอนน้องแยกขยะถือ
ว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มี
ข้อดี และข้อเสียต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อดีของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้โดยทางกลุ่มเรา ได้มีการเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับ
ขยะโดยให้คนในกลุ่มค้นหาข้อมูลที่สนใจ และแบ่งปันกันเป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม เพราะสามารถเสนอ
แสดงความคิดเห็น และพูดคุยในกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้หรือตั้งคำถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกอื่นที่สนใจ
หรือมีคำตอบได้สามารถประหยัต์ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร อีกทั้งเป็นสื่อ ในการนำเสนอผลงานของ เช่น การนำเสนอ
วิดีโอต่าง ๆ เพื่อให้น้องสนใจได้ และต้องการที่จะเรียนรู้ทำกิจกรรม มีการเล่นเกมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสู่
เพื่อน

ข้อเสียของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ทางกลุ่มกิจกรรมคำนึงถึงผลเสียการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ถ้าใช้เวลา อยู่กับเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจทำให้เสียสายตา หากขาดสติในการใช้งาน ไม่มีการวางแผนหรือควบคุมก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ก็จะเกิดผลเสียตามมาทำให้ อาจทำให้เสียเวลาการทำงานได้ การพูดคุยกันในแชทเป็นตัวอักษร อาจไม่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของ ผู้พูดหรือสื่อความหมายผิดพลาด คลาดเคลื่อนได้ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวัง

มารยาทและข้อควรปฏิบัติในการใช้อินเทอร์เน็ต

ทางกลุ่มของเราได้มีการปฏิบัติในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาพิมพ์ที่สามารถเข้าใจง่ายเหมาะสมกับกาลเทศะกันภายในกลุ่ม มีการใช้คำเป็นกันเอง และเคารพในสิทธิ์ของสมาชิกภายใน เช่น การเลือกกิจกรรมภายในกลุ่ม โดยให้แต่ละคนเสนอและสร้าง โพลสำรวจระบุรายการ

กิจกรรมและรายละเอียดเพื่อสำรวจ โดยที่สมาชิกในกลุ่มสามารถ เสนอแนวคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมกันและทางกลุ่มของเราได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา มารยาทตามข้อตกลงภายในกลุ่ม

มารยาทเป็นสิ่งที่เรารู้กันดี แม้จะไม่สำเร็จภายในวันสองวัน ทุกคนมีเวลาตลอดชีวิตที่จะเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความพยายามของแต่ละคน ซึ่งถ้ามีความตั้งใจจริงที่จะปรับปรุงกิริยามารยาทของตน ให้เหมาะสม แล้ว ย่อมส่งผลให้มี

บุคลิกภาพที่ดีได้ในไม่ช้า ในที่นี้ได้กล่าวถึงมารยาทที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ มารยาทในการแสดงความเคารพ มารยาทในการประชุม การใช้โทรศัพท์มือถือ การแนะนำและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความสุภาพ เรียบร้อยและการปฏิบัติ ตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะย่อมแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่ได้รับการอบรมมาดี ทำให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง และเป็นพื้นฐานของการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดี ระหว่างกันต่อไป